

مُتَابَعَاتُ الْقُرْبَانِ

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوار بنده

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنويته
قبول اولنوز

درج ايندله بين آثار اعاده اولناز

ديره، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و بالخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و مشوره اهملا مبدوده بحث ايدر و هفته ده بر نشر ازانو.

صاحب و مؤسساري :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

آبونه بدلي

سنه لكي التي آيلني

ممالك عثمانيه ايچون	۸۰	۴۰	غروش
روسيه	»	۳۰۰	روبله
سائر ممالك اجنبيه	»	۹	فرائق

تاريخ تأسيسي

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سي ۵۰ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندري بليسه سنوي

۲۰ غروش فضله آلنير

عدد : ۷۰

۲۴ ذی الحججه ۳۲۷ پنجشنبه ۲۴ كانون اول ۳۲۵

اوچنجي جله

توضیحات

لسان عثمانی تدریسی حقیقه

(معارفك دعوتیه اسپارطه لی حق افندی طرفندن ۲۹ اغستوس ۳۲۵ تاریخنده اسکی مکتب حقوقده مکاتب رشدیہ معلمینه تقریر ایدلمشدر .
— ایکنجی مصاحبه دن بقیه —

(خلاصه : فعللرك متمم اولوب مرکب اولاسی — فعللرك اسم جنسندن متمم آلماسی — فعل جنسندن متمم آلماسی — تام فعللرك مرکبکی — ناقص فعللرك اسم جنسندن متمم آلماسی — مرکب فعللری تصنیف (اسم جنسندن بر شیله برلشمش فعللر ، فعل جنسندن بر شیله برلشمش تام فعللر ، فعل جنسندن بر شیله برلشمش ناقص فعللر) — متمم لرك اساسله تقدیمی قاعده سنك مرکب فعللره تطبیق — (اولوق) و (ایتك) مصدرلری — (ایتك) فعلی (فعل جوهری) — ... بقیه سی صوکره)

نه دیوردق ؟ .. دیوردق که بر کله ایله آکلایله میان معنسالر بردن زیاده کله ایله آکلایلیر .. بو اصول یالکز اسملرده جاری دکل ، مصدرلرده و بو طریقله فعللرده و فعللرك متفرقات و مشتقاتنده جاریدر . ایشته بجزم بو نقطه یه کیش اولیور .

فعللر کولکه اوفاق بر دیکشمه ایله ، متعدی اولارق ، مجهول اولارق ، مطاوع و مشارک اولارق ، متعدی ایکن تکرار تکرار متعدی اولارق ، بویوک بر قولایلق تأمین ایدیور . بو بر ایشدر .. فقط « لطفی وار اولسون ، ایدرا احسان احسان اوستنه » دیه او کولمه یه و او کولمه یه هر جهتدن لایق اولان کرمی بول اسانمز بو قدرله قالمش .. کوکده کی قوللانیشدن باشقه فضلله بر قوللانیشه داها مساعده کولسته رمش .. چونکه نه اولسه ، کوکده کی قوللانیش یالکز بر کله اوزرینه یوکلن بر قوللانیشدر . حال بوکه ، اسملرده کوردیکمز وجه ایله ، بو قدری هر وقت کافی دکل .. ایشته لسان بوکاده چاره بولمش .. بر آنا کله نك یاننه باشقه متمم ، معاونلر قوشیوردنه (آلدی) ، (بولدی) کی ککیش وقارا کلق معنسالرك (صو آلدی) ، (فائده بولدی) صورتنده بر آز حدودی طارلاشوب تخصص و تعیین ایتمه سنه و (کوره بیلدی) ، (باقیوردی) کی بر برلشمه ایله فعللرده اساساً موجود اولمایان باشقه برایشکلکک حاصل اولماسنه و (کوردی ایدی) ، (باقی ایش) کی فعللرك زمانجه و تلقیسنجه یکی قوللایلق بولونماسنه و بویله جه فعل ما کینه سنك داها الویریشلی ایشلر جیقارماسنه میدانی آچیق طوتیور .

فعللرك بو نقطه ده کی مرکبکی آکلایق ایچون نه یامالی ؟ فعللر ناصیل مرکب اولور ، سؤالنه ناصیل جواب ویرمه لی ؟ بونک ایچون فعللرك قاج شکلده مرکب اولوب بونلرك ایچنده نهلر نهلر بولوندیغی آراشدریمق لازم کلیر . اوت ، بونک ایچون یوزلرجه بیکرجه امثال طوپلامالی ، بونلری ایجه ایجه یوقلامالی .

بونیده بویله یاپوب بر امثال سرکیسی آچدق ، فرض ایدلم . نهلر بولورز ؟ برنجی درجه ده (صو آلدی) ، (فائده بولدی) کی شیر اوکمه چیقار . بوراده صیغه لرله شخصلره ایشمز اولمادیغندن (صو آلدی) ، (صو آلمش) الخ ، (صو آلم) ، (صو آلدک)

الخ کی سوزی اوزاتمه محل یوق . (صو آلدی) دیدیکمز کی (ایش آلدی) ، (فان آلدی) ، (صوغوق آلدی) ، (هوا آلدی) ، (درد آلدی) ، (بلا آلدی) ، (عبرت آلدی) ، (اله آلدی) ، (الدن آلدی) ، (آیق آلتنه آلدی) ، (کری آلدی) ، (یوقاری آلدی) دیوروز . کذلک (یول بولدی) ، (چاره بولدی) ، (قرار بولدی) ، (قرارینی بولدی) دیوروز . (آلدی) ، بولدی فعللری معنالی زیاده جه ککیش اولان فعللردندر . معنالی او قدر عمومی و ککیش اولمایان فعللرده بو یولی طوتوب ، (باش آلدی) ، (قاش چاندی) ، (کوز یومدی) ، (کوز قییدی) ، (بورون قیویردی) ، (چکه چالدی) ، (کردن قیردی) ، (ال قویدی) ، (دیرسک ویردی) ، (آیق باصدی) ، (یان چیزدی) ، (جان آلدی) ، (عمر سوردی) ، (توتون ایچدی) ، (کون باتدی) ، (آی طوغدی) ، (بیلدیز دوشدی) دیوروز . مثاللری یوزلره چیقارمق غایت قولای .. فقط بوکاحاجت وارمی ؟ ایشته کور یورز که بونلرك هیدسنده فعلک یاننه اسم جنسندن بر شی کلمشدر .. فعل ، اسم جنسندن بر متمم آلمشدر . بزم آرایاچغمز بودر .

فعلک یاننه کلن متمم ، حال ایجابی اولارق ، بعضاً (ال ایتک اوپدی) ، (فان ترلره باتدی) ، (یوز صوی دوکدی) ، (کوز نوری صرف ایتدی) کی ایکیز و اوچوز و داها زیاده اولور .

بو درلومرکب تعبیرلرده متمم ایشی کورن کله لر ، کندی فعللرینک احتمال که فاعلیدر ، مفعولیدر ، ظرفیدر ، حالیدر ، فلائیدر . فقط بزم بوراده دقت ایدمه جکمز شی ، بو دکلدر .. بر کله ایله ادا ایدیله مین معنائک بردن زیاده کله ایله ادا ایدلمه سیدر . فی الحقیقه مرکبک (بوز طوتمق) ، (خام آلمق) ، (چوبان اولوق) ، (بکیز آتمق) ، (بیسیق بورمق) ، (کوز قییمق) ، (یان چیزمک) کیلرنده فاعلی مفعولی آیره بیلیمک بیله قابل اولمایور و یا مشکل اولیور . بونلر ، همان قایناشوب یکپاره اولو ویردجلی قدر بر برینه اوینون و طوتقون ... بو حقیقی اثبات ایدن دلیلردندر که اسملرده مثلاً (سودلی آش) ترکیبک قایناشوب (سوتلاج) اولدینی کی ، فعللرده (نه اولوق) (نه ایتک) تعبیرلری بر وقتلر (تمک) ، (نولوق) شکلنه کیرد بیلیمشدر . آنا معنالی بک ککیش اولدینی ایچون ، دائماً متمم آلمنه محتاج اولان فعللردن (اولدی) ، (اولوندی) ، (ایتدی) ، (ایله دی) ، (قیلدی) ، (یاپدی) ، (ایدیلدی) ، (قیلیندی) ، (یاپیلدی) ، (بویوردی) کی بر قاجی ، عربیدن و فارسیدن وسائر یابانجی لسانلردن آلمه متمم لره برلشمکه بک میال و بک آلیشیدر .

بونلرده (حاصل اولدی) ، (محتاج اولدی) ، (بالغ اولدی) ، (همیز اولدی) ، (عاشق اولدی) ، (داده اولدی) ، (خوشنود اولدی) ، (امتحان اولدی) ، (امتحان اولوندی) ، (تخریب اولوندی) ، (امتحان ایتدی) ، (تخریب ایتدی) ، (شبهه ایتدی) ، (حق ایتدی) ، (کرم ایتدی) ، (اکرام ایتدی) ، (تکریم ایتدی) ، (تکریم ایتدی) ، (شاد ایتدی) ، (دلشاد ایتدی) ، (درعهده ایتدی) ،

(بر طرف ایتدی) ، (جستجو ایتدی) ، (کفتکو ایتدی) ،
(پروتستو ایتدی) ، (پرووا ایتدی) دیرز . بوده ، ایشک طبیعتی
ایجابیله ، بو قدرله قلاماز . . (احتیاج حاصل اولدی) ، (هرج و مرج
اولدی) ، (زیر وزیر اولدی) ، (مصلحت اداره اولوندی) ،
(مشکلات ظهور ایتدی) ، (مصلحتی اداره ایتدی) ، (عهد و پیمان
ایتدی) ، (مصلحتی ای اداره ایتدی) شکننده متممیر یاواش یاواش
بویور . ایکیزله نیر ، چاتاللانیر .

تممیرک بویله بر جهندن اسم وصف و سائر اولماسی و دیگر
جهندن ده ایکی اوج اولقله برابر عربی و فارسی و حتی مرکب عربی
و فارسی اولماسی ایشک حدودینی آجدقجه آچار . . (غرق نور اولدی) .
(وسیله تشریف اولدی) ، (واصل رحمت اولدی) ، (اعلان حرب
اولوندی) ، (اداره مصلحت ایدلی) ، (افاده حال ایتدی) ، (ارائه
طریق ایتدی) ، (عرض احتیاج ایتدی) ، (مصلحتی حسن اداره
ایتدی) کبی ، تورکجه نیک طبیعتی خلافنده ، یاواشدن باشلایان یولسزلق
بویور ، بویور ، بویور . . بو نقطه ده ، تورکجه یی و تورکجه ترکیب
ایشنی قورو و قاتی کوره رک ملمع افاده دیکیزلنده طالمق یوزمک
هوسنده و هواسنده اولانلر طالذقجه طالب ، (مجروح الفواد اولدی)
(ربه بند انقیاد اولدی) ، (طمعه لهیب خانمانسوز حریق فساد
اولدی) ، (افتاده مغاک هولناک هلاک اولدی) ، (مرأت صور نمای
جزئیات و کلیات ایدلی) ، (یادگار صحائف عجائب نصاب کتاب
حادثات ایدلی) ، (نوش شربت شهادت ایتدی) ، (تحریک چرخ
عزیمت ایتدی) ، (حسن اداره امور ایتدی) ، (تقویم معوجات
معظمت امور جمهور ایتدی) کبی طالغله ره قایلیدقجه قایلوب بوغولور
بوغولور کیدرلر .

ترکیب ایشنده احتیاج حدودینی تجاوز ایدنلر نه یاپارسه یاپسین . .
ایشک ایچ یوزی و بزجه سی پک ساده در . . نه اولیور؟ بونلرک هیسنده
فعل ، اسم و صفت و ظرف کبی اسم جنسندن متممیر آلوبا کسیکلرینی
یولنه قویور . بونلر فعلک باشقه نقطه لرجه نه سی اولورسه اولسون ،
بزم باقدیغمز نقطه دن متممیر ، ایشته بو قدر . . بزجه تورکجه ده
مثلا (محتاج اولدی) ، (دعوا ایتدی) معنارینی افاده ایدن تک کله
اولمادیغندن چاره سز ترکیب یولنه کیدوب (محتاج اولدی) و (دعوا
ایتدی) دییورز .

فعللرک متممیر آلاق کسیکلرینی طولدورماسی بختندن برنجی
نظرده اوکه چیقان شیرلی کوردک . ایکنجی درجه ده کوزه چاربان
(کوره بیلدی) ، (اویویویوردی) کبی شیرله کلدک . (کوره بیلدی) ،
(اویویا بیلدی) ، (کوریویوردی) ، (اویویویوردی) ، (کوره
یازدی) ، (اویویا طوردی) ، (اویویا قالدی) ، (اویویا کیتدی)
دییورز . بویله دیمکله نه یاپیورز؟ ایشینه ساده . . فعله کنسیدی
جنسندن برمتتم ویرمش اولیورز . بونده تمیل یرینی طوتان فعلک
معناسی ده ککیشدر ، ده عامدر . . متمم ایشی کورن فعل بومعنایی

طارلاشدیروب تخصیص ایدیور . مثالرده کی (بیلمک) ، (ویرمک) ،
(یازمق) و سائر کبی معنار بیلدیکمز (بیلمک) ، (ویرمک)
(یازمق) دکلدز . (بیلدی) . . چوق ککیش برمعنا . . او قدر
ککیش که کنسیدی حدودندن آشمش ، طاشمش . . بوکا باشقه بر فعلی
متمم قوشمقله بومعنایی ایچه طولایویورز . . برلشن ایکی کله دن یکی
ودها خصوصی برمعنا چیقارتیورز . (ویردی) کذلک ککیش
برمعنا . . بومعنایی کلان متمم فعل ایله طولایویورز . (یازدی) و سائرده ده
بویله . هانی ، مدرسه دن چیمه برسوز وار : کلامده مناط حکم
قیدیدر ، دیرلر . . بوراده ده قید اولان متممک معناسی نظرده . .
فی الحقیقه ، (کوره بیلدی) سوزنده (بیلمک) معناسی چوق
دکیشیک ، چوق شامل . . فقط (کورمک) معناسی بر آرزق
دکیشمش . . (کوره بیلدی) دیمک نه تمام تمام (کورمکی بیلدی)
دیمک . نه ده یالکمز یالکمز (کوردی) دیمک . بلکه ایکسی اورتیسی
رشی . . (کور، که مقتدر اولدی) دیمک . دیکر لر زنده بو حاللر
موجود .

شویله بر باقله کوریورز که مرکب فعلک بوشکلنده مرکبک ایکی
فعلک برلشمه سیله اولمش . . فعلک بریسی عمومی معنایی برشی . . بونک
آنا معنا عنصری ده ، صیغه عنصری ده ، شخص عنصری ده یرنده . .
بوسیلله کنسیدی تام بر فعل . . بونک اوسته کلش اولان دیکر فعل
ایسه واقعا صیغه جه تصرف اولونمایور ، شخصجه تصریف اولونمایور ،
هپ برحاله قالیور . . فقط کنسیدی تصرفه و تصریفه قابلدز . . بو
سیله بوده تام بر فعللر . شو حالده بوشکلده ، تام فعللر ، ینه کنسیدی
جنسندن تام فعللری متمم آلمش اولیور . . بوشکل ، تام فعللرک کنسیدی
جنسندن متمم آلماسی ، دیمکدر .

بونوع مرکب فعللر ایچون قواعد نامه لرده منتظم و منطقه اویغون بر ترتیب
و تسبیق یاپلامشدر . بونلرک چوقلق خاطرلری صاییلما یور . بونلردن
(بیلمک) و (ویرمک) ایله مرکب اولانلری اکچوق قوللانیلانلریدر .
(بیلمک) له مرکب اولانلره (فعل اقتداری) و (ویرمک) له مرکب
اولانلره (فعل تعجیلی) دیرلر . (کوره یازدی) ، (اویویا طوردی) ،
(اویویا قالدی) کبی داها آز قوللانیلان مرکب فعللرده صیرا ایله
(فعل تقریری) [فعل مقاربه ، فعل مفاجئه] ، (فعل استمراری) ،
(فعل استقراری) دینلیر . (یازا دوشدی) ، (یازا کلدی) ، (یازا
کیتدی) صورتنده کیلرک اسملری یوق ، قوللانیلماسی داها آز .
بیلم بونلره (فعل تعقیبی) ، (فعل استعراقی) ، (فعل تأییدی)
دینسه اولورمی ؟

بونوع تام فعللرله برلشمش مرکب فعللرک اشتقاقی ، تصریفی ،
نفی ، استفهامی ایچون سویله یه جک سوز هان یوق کبی . بو ایشلر
طبیعتیله ، تمیل دیمک اولان آنا فعلده اولور و هپسی قاعده لرینه اویار . .
شو قدر وار که فعل اقتدارینک نفی بر اختصاره ، اوافق بر تعدیله
اوغرامش . . مثلا (کوره بیلمه دی) دینه یور ، (کوره مه دی) دینیور .
دیکر جهتلرده قاعده لر ثابت و مطرد . . مثلا اشتقاقده (کوره بیلدی) ،

« مسلمانانك ساكن اولدقلرى محللرده چوجقلرك كندى لسانلرني ودينارني برلكده تعلم ايتلري مجبوريدر . »
دييه تعديل ايتك ايستمشلر و فقط بوكاده موفق اوله مامشلردر .
دوما مجلسنده كي اوقتوبريستر صول طرف اعضاسنك مخالفتلرينه
باقيه رق اكثريتله مسلمان مبعوثلرينك تعديلاتي رد ايتديرمكه
موفق اولمشلردر .

روسيله ده ترجه

پترسبورغدن عثمانيشر لوئيد غزنه سته يازيلبور :
دوما مجلسنده صوك كونلرده روسيه نك روس اوليان ممالكنده
بولنان مکتبلرده تدريس اولنان لسانلره دائر مذاكرات جريان
ايتشدر . روسيله ده كي اسلام مکتبلرنده تدريساتك هانكي لسان اوزره
اجرا اولنه جنبي بك زياده نظر دقتي جلب ايتشدر . اسلام فرقه سي
رئيسي بو مکتبلرك تدريسات عموميه سي ايچون مطلقا ترك لسانني
طلب ايتمش وتاتار لسانني ادبياته مالك اولمديني حالده لسان تركينك
مترقي و متمدن برلسان اولمسندن طولايي بيلنمسي هر تاتار ايچون لازم
اولديغي سويلشدر . هاسامدوف (حيدر خاص محمد) افدينك طلبي اكثريت
ايله قبول ايدلمش ايسه ده اسباب سياسيه دن طولايي رد اولمشدر .

چونكه روس ناسيونالليستلر لسان تركينك روسيله ده تدريس
ايدلمسي تهلكه لي برشي اولديغي سويلشدر . پان اسلاميزم نمايشلري
روسيله ده كوندن كونه ترايد ايتمكه اولديغندن شمدي لسان تركي
اسلام مکتبلرنده لسان تدريس قبول ايديله جك اولور ايسه بونك
پان اسلاميزم نمايشلريني ده زياده تسهيل ايدمكه سويلنمشدي .
حتي بعض روس ناسيونالليستلري « پان اسلاميزم تهلكه سندن » بيله
بحث ايتمشلردر . بونك اوزرينه لسان تركينك تدريس صورت
قطعيه ده منع ايدلمسنه قرار ويرييله رك تاتار لسانني قبول اولمشدر .

صراط مستقیم

روسيله دوما مجلسنك شو قرارينه — خبرك صدق حائنده —
تأسف ايدر هر مملكتده مجالس مليه حقوق طبيعيه بشريه بي محافظه
ومدافعه ايدر . برحكومته مجلس ملي نك بولنمسي او حكومتي تشكيل
ايدن بتون عناصرك تأمين سعادتني ايچون برضمان قويدر .
مجالس مليه كندولرندن منتظر اولان شو غايه بي تأمينه چاليشير .
موجوديتلرينك وقوعي ملحوظ حقسنزلقلري بر طرف ايدم بيلمكه
قوة تأييديه تلقيسي حقنده پرورده اولنان فكرك اصابتني اثباته
اوغراشير ، حالبوكه دوما مجلسي شو قراريله كندوسندن منتظر اولان
خدمتي ايضا ايتمه رك قوة استبداديه نك آلت تخريبي اولمق درك سته تنزل
ايتديكني كوسترييور . ملت محكوميه بي موجب نجاح وترقي كوردكلري
لسانلريني تدريس وتعلمدن منع ايله ملت حاكمه نك مناسب كورديك
لساني قبول ايتلريني تحت قراره آلمق نصفت حاكمه شان وشرف
حرية موافقميدر ؟

موهوم سياسي مخدورلر درميانيه ملل محكوميه ايچنده روسيله

(كوروله بيلدي) ، (كورونه بيلدي) ، (كوروشه بيلدي) ، (كورو -
شدوروله بيلدي) ، (كوره بيلمش) الخ ، تصريفده (كوره بيلم) ،
(كوره بيلدك) الخ ، فعل اقتداريدن معاداسنك نفينده (كورويورمه دي)
الخ ، استفهامده (كوره بيلديمي ؟) و (يازويورمه دي ؟) الخ دينيور .
- مابعدى وار -

عالم اسلام

تصحیح

كيمه نسوخه مزده مندرج بخارا مکتوبنك تخاندنه بولنامه و محابرمك
بسط و بيان ايدمكي احوال و شئونده استخراجات زاتيه سني نضمه ايتمكه
اولده مطالعات در مضامینك نسوخه مزكوره ده (صراط مستقیم) ه
اضافت صورتده كوسترلسه اولسي اثر سهو اولمقده تصحيح كيفيت اولنور .

الواع انباه :

روسيله ده مكاتب ابتدائية

لسان عمومي

روسيله ده مكاتب ابتدائية حقنده تنظيم اولنان قانون لايحه سنك
بعض ماده لري . دوما مجلسنده كي اسلام مبعوثلرك نظر دقتني جلب
ايتمكه اعضاي مومي اليهم طولانوب لايحه نك اوج ماده سني كندى
نقطه نظرلرينه كوره تعديل ايتك ايسته مشلردر .

« روس اوليان عائله چوجقلرينك روسجه بي بيلماملرينه نظراً
ابتدائي مکتبك برنجي و ايكنجه سنه لرنده روس لسانيله برابر
منسوب اولدقلري قومك لساننده تدرس ايتلري جائزدر . مع مافيه
دها ايلك سنه دن اعتباراً روسجه تعليم ايديلور . »

ماده سي اعضاي مسلمه طرفندن شو صورته تعديل ايدلمشدر :
« مسلمان چوجقلري جميع علومده كندى قوملرينك لسانيله
تدرس ايدرلر . بو چوجقلر روس لساننك تعلمنه آلتجق ابتدائي
مکتبك او چنجه سنه سنده باشلايه بيلورلر . »

دوما مجلسنك معارف انجمنی بو تعديلی رد ايتشدر . لايحه مباحث
عنه نك محتاج تعديل كوريلن ديكر بر ماده سي ده شودر :

« مكاتب ابتدائية ده تدريسات دينيه ايچون خزينه دولتندن
تخصيص اولنان پاره ، يالكز خرسيتان دينك تعليمنه مخصوصدر .
دين مسيح ايله متدين اوليانلره كلنجه : بونلر تدريسات دينيه مصارفني
كنديلري ادا ايتك و روسيه حكومتندن هيچ برشي آلامق شرطيله
مکتبلرده كندى دينلريني تعلم ايدم بيلورلر . »

اعضاي مسلمه بوماده بي ده بوجه آني تعديل ايتك ايستمشلردر :
« هر يره اطفال مسلمين ايچون تدريسات دينيه مجبوريدر »
معارف انجمنی بو تعديلي ده قبول ايتامشدر .

ام غير مسيحيه نك لسان قوميتلريني تدرسندن باحث اولان ماده بي ده :